

RIKKAKANANHIRSSI

HÖNSHIRS - *ECHINOCHLOA CRUS-GALLI*

Rikkakananhirssi on globaalisti yksi ongelmallisimmista rikkakasveista ja se on levinnyt laajalle ympäri maapallon. Rikkakananhirssi on yksivuotinen, siemenlevintäinen heinä, joka menestyy kosteilla, tiivistyneillä ja happamilla mailla viljelykasveja paremmin. Toisaalta se sietää myös kuivuutta ja hyötty C4-kasvina lämpimistä olosuhteista. Rikkakananhirssi on erittäin kilpailukykyinen ja sillä on suuri siementuotannon potentiaali, mutta se on herkkä varjostukselle. Rikkakananhirssi vaatii itääkseen enemmän lämpöä kuin Suomessa tyypillisesti tavattavat rikkakasvit ja se itääkin usein viljelykasveja ja muita rikkoja myöhemmin. Itämisaaltoja voi olla kauden aikana useita, mikä yhdessä myöhäisen itämisen kanssa aiheuttaa haastetta sen torjuntaan. Rikkakananhirssi voi käyttää suuren osan maan typpivarastosta ja se kilpailee viljelykasvin kanssa maan resursseista.

Leviäminen:

Rikkakananhirssi leviää muun muassa siementen, rehujen, koneiden, lannan, eläinten ja lintujen sekä tulvavesien välityksellä.

Ominaisuudet:

- Korkeus: jopa 1,5–2 m, korren tyvi litteä
- Lehdet: 1–2 cm leveitä, kaljuja, karhealaitaisia, kielekkeettömiä, lehden keskellä voi olla vaalea raita
- Tähtkä: haarova kerrannaistähkä, väri vaihtelee vihreästä punaisenruskeaan
- Siementuotanto: useita tuhansia
- Itämiskyky: voi säilyä jopa 10 vuotta
- Lämpötila: vaatii yli 13 °C lämpötilan
- Itäminen: maan pintakerroksissa, n. 2 cm

Nylands
Svenska
Lantbrukssällskap

RIKKAKANANHIRSSI

HÖNSHIRS - *ECHINOCHLOA CRUS-GALLI*

Torjuntakeinot:

Leviämisen ennaltaehkäisy: Kiinnitä huomiota hyvään viljelyhygieniaan mm. koneiden puhtaanapitoon, puhtaan kylvösiemenen käyttöön ja työjärjestykseen eri lohkojen välillä. Tarkkaile myös alueita, joissa mm. siemeniä ja rehuja käsitellään ja koneita puhdistetaan. Huomioi, että rikkakananhirssiä voi esiintyä siemenerien joukossa rikkasiemenenä. Erityisesti piensiemenseoksissa on tarkkailtava rikkakananhirssisiemen esiintymistä.

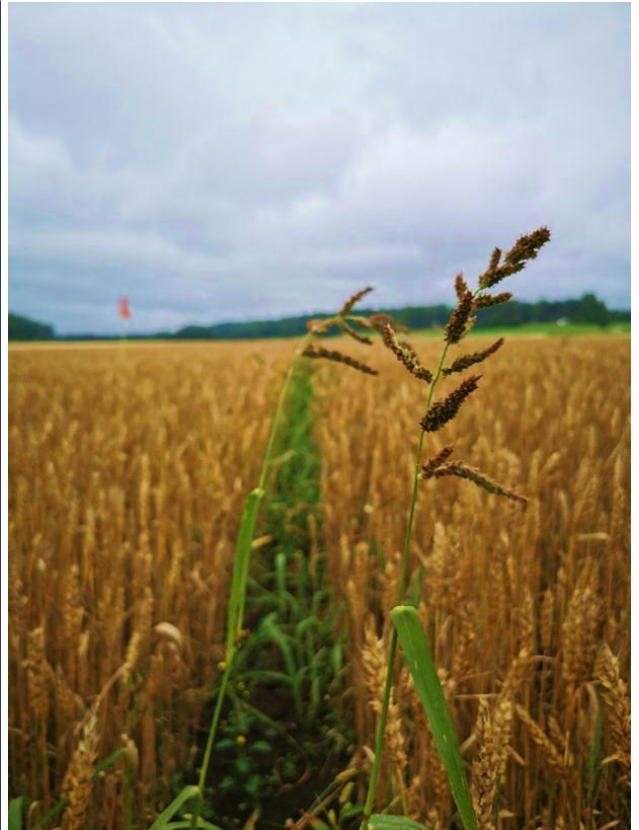
Viljelytekniset keinot: Monipuolinen viljelykierto, syysviljat, nopeasti tiiviin ja peittävän kasvuston muodostavat viljelykasvit ja korkeampi kylvötiheys. Pohdi, voiko ajourat jättää merkitsemättä.

Mekaaninen torjunta:

- Kitkentä – kitke kasvit juurineen ja hävitä asianmukaisesti.
- Niitto – ei tapa kasvia, vaan versoo niiton jälkeen. Niitolla voidaan saada pienennettyä maan siemenpankin kokoa.
- Kyntö – hautaa siemenet maan siemenpankkiin, jossa siemenet voi säilyä useita vuosia jopa vuosikymmenen.
- Kevytmuokkaus – välttä kevytmuokkausta. Muokkaus usein syvyyteen, josta siemenet itävät parhaiten.
- Muokkaamatta jättäminen – altistaa siemenet lämpötila- ja kosteusolosuhteiden vaihtelulle ja laskee itävyyttä.
- Haraus – osa kasveista voi selvitä harauksesta.

Hyödynnä **kemiallista torjuntaa** tarvittaessa. Hukkakauran ja juolavehnan torjuntaan soveltuvia herbisidejä on tutkittu rikkakananhirssin torjunnassa. Muista ottaa huomioon resistenssiriski ja vaihtelee torjunnassa käytettäviä herbisidien tehoaineryhmiä.

Havainnoi kasvustoja ja seuraa torjuntatoimien tehoa. Kasveja saattaa itää vielä esimerkiksi torjunnan jälkeen. Kasvukauden olosuhteista riippuen myös myöhemmin itäneet kasvit voivat ehtiä tuottaa itämiskykyisiä siemeniä.

Lisätietoja ja neuvontaa, ota yhteyttä:

Jasmin Isotupa (kasvinsuojelututkija): +358 505 785 685, jasmin.isotupa@nsi.fi
Jan Grönholm (kasvinviljelyneuvoja): +358 400 860 639, jan.gronholm@nsi.fi
Britt-Marie Olin (kasvinviljelyneuvoja): +358 408 487 301, britt-marie.olin@nsi.fi
Emil Hästbacka (kasvinviljelyneuvoja): +358 444 314 212, emil.hastbacka@nsi.fi
Johan Holmström (kasvinviljelyneuvoja): +358 504 643 270, johan.holmstrom@nsi.fi
Anders Wiksten (kasvinviljelyneuvoja): +358 504 116 700, anders.wiksten@nsi.fi
Jörgen Bergman (kasvinviljelyneuvoja): +358 400 860 636, jorgen.bergman@nsi.fi
Maria Kalenius (kasvinviljelyneuvoja): +358 417 310 425, maria.kalenius@nsi.fi